

WORLD PARROT TRUST

PsittaScene Winter/vintern 2016-2017
Översättning Lars Persson/Maria Rogstadius
www.parrots.org
sweden@parrots.org

INNEHÅLL

- 4 Från redaktionen - *Brev till redaktören, meddelande från den exekutiva direktören*
- 6 Goda nyheter! *Bolivianskt samhälle skapar vidsträckt naturområde*
- 7 WPT-Benelux - *Firar 25 år*
- 10 Äventyr inom bevarandet - *Ett besök vid Sótano del Barro*
- 12 Vad gäller härnäst för jakos? - *Att förstå CITES regler, anvisningar för jako-ägare*
- 18 Husdjurssidorna: - *Höjddominans hos papegojor: fakta eller fiktion?*
- 20 Berättelser från fält: Nicaragua - *Studier av den gulnackade amasonen*
- 22 PsittaNytt - *Papegojnyheter och händelser, WPT-kontakter*
- 24 Papegojor i det fria - *Inkakakaduan*

PÅ OMSLAGET

Två hyacintaror (*Anodorhynchus hyacinthinus*) interagerar med varandra nära ett boutrymme i Brasilien. Foto © Charles Bergman

WPTs Hyacinth Fund började 1990 att stödja forskare som arbetar med skydd av de kvarvarande hyacintarapopulationerna. Antalen hade minskat sedan flera årtionden på grund av omfattande illegal handel, lokal jakt för mat och fjädrar och habitatförlust. Populationsantalen har numera gradvis ökat. WPT arbetar nu med att stödja en liten population i Bolivia.

WPT-Benelux som firar sitt 25e år bidrog till fonden för hyacintaror som del av dess engagemang för bevarande. Läs mer om deras insatser på sidan 7.

FRÅN REDAKTIONEN - BREV TILL REDAKTÖREN

Har du en fråga eller en kommentar?

Sänd dem till oss på editor@parrots.org eller via post (adresser på sidan 23)

FRÅGA

Vi hade nyligen tre underarter *Poicephalus robustus* (*P. robustus robustus*, *P. robustus suahelicus* och *P. robustus fuscicollis*), men de splittrades sedan upp mellan den "riktiga" Kappapegojan (*P. robustus*) och de "inte längre Kappapegojor" (två underarter) *P. fuscicollis fuscicollis* och *P. fuscicollis suahelicus*. Men jag undrar över vilka som instämmer i detta och vilka som inte gör det (dvs. vilka som fortfarande ser dem som tre underarter av samma art). Kan ni hjälpa mig med att reda ut detta?

SVAR

Tack för din intressanta fråga, Maria! Svaret är komplext. BirdLife International (i samarbete med Lynx editions) publicerade 2014 en ny lista över världens fåglar (Checklist of the Birds of the World) som använde ett nytt system för att bestämma om två olika populationer skulle anses vara olika arter. Dessa nya kriterier lägger tyngdpunkten på information om fysiska skillnader och graden av populationers fysiska uppdelning över genetiken. På grund av dessa nya kriterier ansågs inte *P. robustus robustus* skilja sig tillräckligt för att bli kvalificerad för artstatus. Den nya artlistan och då även detta beslut för *P. robustus robustus* antogs av "International Union for the Conservation of Nature" (IUCN) som övervakar processen med den röda listan. När denna sammanslås med *P. robustus suahelicus* och *P. robustus fuscicollis* betraktas de tillsammans som livskraftiga. Den mest omfattande studien för att fastställa dessa papegojors genetik utfördes 2016 av ett sydafrikanskt forskningslag. Denna grupp fastslog att *P. robustus robustus* hade genetiskt separerats från andra populationer för uppemot 2 miljoner år sedan och därför skulle anses vara en särskild art. Dessa data antogs av taxonomispecialister vid "Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora" (CITES) och artstatusen accepterades av CITES i oktober förra året. De flesta regionala myndigheter i södra Afrika anser också att den är en särskild art. CITES har ännu att erkänna den föreslagna taxonomin i den nya checklistan, men avsikten finns att göra detta för att harmonisera med andra internationella överenskommelser. Oavsett etikett står det klart att *P. robustus robustus* är genetiskt skild och en integrerad del i de afrikanska bergens skogar i Sydafrika och kräver uppmärksamhet för att den ska bevaras. För mer information om en nyligen utförd molekylär studie och dess rön se en artikel i Guardian på denna plats i webben: tinyurl.com/jc3wrhd.

Desi Milpacher,
Redaktör

FEEDBACK FRÅN ER

Nyligen blev jag WPT-medlem för första gången och köpte er kalender för 2017 och en förpackning med grå jako-armband och gjorde dessutom en donation. Först av allt vill jag tacka er för det fantastiska arbete ni gör för att rädda dessa underbara djur. Dessutom för att jag fick min kalender, armbanden och alla underbara förmåner genom att vara medlem. Er kvartalsvisa publikation är full av viktig information om papegojor och fotona är fantastiska.

Jag adopterade en grå jako, Max, för femton år sedan. Han dog av hjärtproblem den första september 2016. Han var den mest fantastiska varelse som funnits i mitt liv. Han gav mig så mycket glädje och kärlek. Mina nära vänner älskade Max och uppskattade hans upptåg. Jag gav var och en av dem ett armband för att bära till Max ära och för att hylla de grå jakos som lever i sina naturliga habitat. Tack igen för det underbara arbete ni utför!

- *Patricia Merrill*

PsittaScene är en av de bästa publikationer som finns om papegojor. Den är SÅ positiv. De av oss som har papegojor eller som är involverade med dem på ett eller annat sätt vet vilken svår situation dessa fåglar kan ha. Vi behöver inte påminnas om alla dåliga saker hela tiden - det finns också bra sidor och vi blir alla upplyfta av dem. Era foton är också briljanta. Fortsätt som ni gör och fortsätt med att publicera uppgifter om papegojors betydelse och deras välfärd och, lika viktigt, fortsätt berätta om hur underbara dessa fåglar är och att de förtjänar att behandlas bättre, både i det fria och i fångenskap.

- *Alison Ward*

MEDDELANDE FRÅN EXEKUTIVA DIREKTÖREN

Vi vid World Parrot Trust är vanligtvis så fokuserade på vad vi måste göra nu och vad vi bör göra framöver att vi ibland inte får tid över att begrunda vad vi åstadkommit och, än viktigare, vad vi lärt oss.

Vart och ett av våra program kräver unik kunskap och speciella verktyg och det är en utmaning för oss vid WPT tillsammans med våra många samarbetspartners. Det tvingar oss att vara kreativa och söka partners som har kompletterande kunskap. Våra aktiviteter är oerhört varierande från att odla och plantera träd, att arbeta med olika myndigheter, att rädda och frisläppa tusentals papegojor som fångats inom fågelhandeln/smugglingen. Till exempel i denna upplaga av *PsittaScene* berör vi den utveckling som vår bolivianska partner har arbetat med rörande blåstrupiga aror och vad som gäller härnäst om jakos efter de senaste besluten om begränsningen av handeln.

Jag är också glad över att meddela att tack vare våra många generösa supporters runt om i världen har vi lyckats nå fantastiska \$138 000 (£110 000, ca 1 220 000 SEK) genom vår kampanj "*Be a Parrot Hero*" (parrots.org/hero) som löpte mellan november och januari. Detta betyder att vi kan fortsätta våra livsviktiga ansträngningar i att stödja papegojor som räddats från handel, skydda habitat och boplatser samt förbättra den generella papegojvälfärden i hela världen.

TACK!

James D. Gilardi,
WPT Exekutiv Direktör

Bildtext: *Tack för att du är hans hjälte.*

GODA NYHETER! BOLIVIANSKT SAMHÄLLE SKAPAR VIDSTRÄCKT SKYDDSOMRÅDE PARK KOMMER ATT GE STÖD ÅT DEN BLÅSTRUPIGA ARA-POPULATIONEN

DEN BLÅSTRUPIGA ARAN (*Ara glaucogularis*) är akut hotad i dess ursprungliga habitat i Bolivia. Människorna i Loreto, ett lokalsamhälle i Beniregionen i Bolivia, har nu samarbetat med regeringsledamöter och icke-statliga organisationer för att etablera ett nytt bevarandeområde för att skydda papegojor och andra sällsynta djur.

I augusti 2016 började representanter tillsammans med Loreto kommun planeringen med att bygga en park för att bevara områdets kultur- och naturarv.

Efter månader av sammanträden och arbetsmöten signerades den 22a februari 2017 en lag som etablerade "Municipal Park and Natural Area of Management Integrated Gran Mojos".

Området är omfattande med en total yta av 580 000 hektar och den inkluderar ett brett register av ekosystem såsom savanner och våtmarker.

Lokalbefolkningen kommer att sköta området genom att reducera röjning av växtlighet inom habitatet, skydda vattenkällor, samt förhindra eldsvådor, jakt och boplundring. I söder ansluter parken till Isiboro Secure National Park och i norr till Ibare Mamoré Municipal Protected Area och skapar därmed en viktig korridor för vilda djur. Området kommer att skydda en mångfald inom både flora och fauna - över 20 papegojarter, 465 fågelarter och över 50 hotade arter som jaguarer, tapirer och jätteuttrar som lever där. Dessutom är området mycket viktigt för den blåstrupiga aran, eftersom området har 35 % av hela den kända populationen och 50 % av kända häckande par.

Var och en som bor i området kommer dessutom att ha tillgång till förmånerna av hållbar utveckling och bevarandet av natur- och kulturresurser och de kommer att ha en röst i beslutandeprocesser som rör framtida bevarandeaktioner.

Kommunen Loreto hade med detta projekt stöd och råd från "Foundation for the Conservation of Bolivian Parrots" (CLB), World Parrot Trust (WPT), "Research Center in Biodiversity and Environment" (CIBIOMA-UABJB) och det blåstrupiga araprojektet och dess anslutna institutioner.

WPT-BENELUX: FIRAR 25 ÅR

AV RUUD VONK, FOTON © WPT-BENELUX

Efter etablerandet av World Parrot Trust 1989 i Hayle, Cornwall, UK började folk att entusiastiskt stödja holländska "Werkgroep Papegaaien" ('Arbetsgruppen för papegojor'). Vi beslutade 1991 att det fanns skäl att etablera en WPT-Benelux vid Antwerpens Zoo med WPT-grundaren Michael Reynolds som närvarande. "Werkgroep Papegaaien" blev då officiellt en del av WPT, en oberoende gren som helt sköts av frivilliga. Vår grupp är nu 200 medlemmar stark.

WPT-Benelux har hållit föredrag och lett seminarier i Holland och Belgien för att öka medvetandet om papegojor och få fram medel. Vår årliga papegojkongress med välkända talare som spred kunskap, blev snabbt ett kraftfullt verktyg under de första femton åren för att medvetandegöra bevarande. För att tillvarata innehållet i dessa tal beslöt symposiumkommittén att publicera en sammanfattning av de föregående tio symposierna i en häftad bok som också innehöll artiklar av framstående forskare och olika beslutsfattare. Boken trycktes på glansigt papper om 640 sidor och presenterades för allmänheten vid ett symposium vid Antwerpens Zoo.

DONATIONER TILL WPT-BENELUX

Under gångna 25 år har Benelux-grenen mottagit ett flertal donationer till papegojprojekt som leds av WPT, i början tillgångar som donerats av hängivna privata personer i Holland och Belgien. Vi har också mottagit donationer från "Pakara Bird Institute" för papegojor, kakaduor och aror. Dr. Peter Wüst från Tyskland har organiserat papegojsymposier vid olika tillfällen. Under senare år har vi en lojal supporter i BVP (the Belgium Society of Parrot Lovers) som organiserar ett evenemang två gånger per år, "Dag van de Papegaaï" ("Papegojornas dag) i framträdande djurparker runt om Belgien.

Vi har uppskattat dessa generösa gåvor och för att erkänna dessa har vi skapat trofén "Sponsor of the Year" för privata donatorer samt fågelföreningar. Trofén är vår berömda staty, nämligen en ståtlig palmkakadua.

WPT-BENELUX HAR FRÅN STARTEN FINANSIELLT STÖTT PAPEGOJRELATERADE AKTIONER OCH PROJEKT:

1993-2003

Medel insamlades för bevarande av Lears aror. Unga och äldre har tagit del i dessa festliga händelser med Ruud Vonks döttrar klädda i Lears arakostymer.

Bidrag till kostnaderna för att trycka "*The Parrot Action Plan*".

En holländsk översättning av "*Happy Healthy Parrot*"-broschyr för cirkulation på nederländska Antillerna.

2000

Stöd för Mauritiusparakiten. Donationer till Hyacintaprojektet.

2009

Vi firade WPTs 20-årsjubileum med en kongress i Paradise Park i Hayle, Cornwall. WPT-Benelux finansierade framställandet av jubileumsstatyn av en palmkakadua.

Donation till Echoprojektet på Bonaire för skydd av den gulskuldrade amazonen.

2015-2016

Donerade medel till ett papegojfristad i Belgien "Nally's Papegaaien".

University of Leidens fältforskningsprojekt 'Ringneck Parakeet versus native birds' erhöll en kamera.

Under gångna 25 år har WPT-Benelux donerat över £12 000 (\$15 000, över 130 000 SEK) till papegojprojekt.

Inspirerade av WPT-UK har vi gjort upp en plan att duplicera ett framgångsrikt bevarandeverktyg, nämligen "the Educational Bus" ("utbildningsbussen"). Tidigare bussar har visat sig populära i Karibien där de använts för att sprida kunskap och medvetande om de sällsynta papegojarter som där finns till lokalbefolkningen.

Vår buss, som donerades av en medlem, hade tidigare använts av en bank. Vi omvandlade den till en utbildningsbuss för att kunna delta vid utställningar och i samband med kongresser. Den används nu mera sällan på grund av att de större papegojevenemangen vid Den Bosch och Eindhoven har upphört. Mindre evenemang är numer normen.

Föreläsningar om papegojhabitat och projekt under WPTs regi fortgår. En nyligen arrangerad föreläsning var om vårt besök vid Araprojektet i Costa Rica som utgör en fristad och uppfödningssentrum för större soldataror och ljusröda aror. Dessa föreläsningar mottags väl!

Våra PR-aktiviteter that nu flyttats till WPTs webbsida och *Flock Talk* newsletter som har rönt stor framgång. Vi sprider också kunskap om tidskriften *PsittaScene* och har under 20 år delgivit den holländska översättningen samt våra "Nieuwsflits" (korta nyhetsmeddelanden) till medlemmar i WPT-Benelux.

Detta är WPT-Benelux höjdpunkter under våra 25 år. Nu till ett nytt årtionde!

Ruud Vonk, Ordförande WPT-Benelux, styrelseledamot WPT

BILDTEXTER:

(*Överst till vänster*) WPT-Benelux-teamet 2004. (*Överst till höger*) Donation gjord till projektet för Lears aror. WPT-grundaren Mike Reynolds håller checken. (*Mitten till höger*) Färgrik och informativ WPT-Benelux-banderoll som används vid gruppens presentationer och konferenser. (*Nummer två underifrån*) WPTs undervisningsbuss som skapades 1995. (*Nederst till höger*) WPT-Benelux vid papegojkonferens i Eindhoven 1998.

ÄVENTYR I BEVARANDE

Sótano del Barro är en 450 m djup oval sänka i Arroyo Seco i staten Querétaro i Mexiko. Området är välkänt för sina soldataror (*Ara militaris*) som hör hemma där. Det är den enda platsen i världen där soldataror bygger sina bon i sjunkhål, så skydd av platsen har hög prioritet.

Nedan: Vid ett besök för inte så länge sedan klättrade WPTs Jamie Gilardi högt upp på kanten av sjunkhålet för att få en fin bild. *Långt till vänster:* Soldataror i flykt. En vy från en papegojas öga över Sima de las Cotorras, ett cirkulärt sjunkhål i karstplatån i mexikanska staten Chiapas, kommunen Ocozocoautla i El Ocote biosfärområde. Denna plats är känd för sina tusentals gröna parakiter (*Psittacara holochlorus*) som lever här.

VAD GÄLLER HÄRNÄST FÖR JAKOS?

INTERVJU MED DR. ROWAN MARTIN, WPTS PROGRAMDIREKTÖR FÖR AFRIKA

Afrikanska grå jakos är några av de mest lätt igenkännbara fåglarna i världen. Deras popularitet som sällskapsfåglar är legendarisk.

Olyckligtvis kostar denna popularitet en hel del. De tillhör de fåglar som det bedrivs mest olaglig handel med på den internationella marknaden.

DE VAR TIDIGARE SPRIDDA ÖVER STORA DELAR AV TROPISKA AFRIKA men antalet jakos minskar snabbt. WPT stödde först forskning mellan åren 1992-1993 och har med tiden kunnat dokumentera och rapportera om den stora volym av fåglar som faktiskt tas från det vilda.

Alltsedan 1975 har sammanlagd internationell export av vilda jakos från 18 afrikanska stater uppgått till över 1,3 miljoner fåglar och de har haft dödstal på upp till 60 %. Detta har resulterat i en katastrofal minskning av de vilda populationerna.

WPT har assisterat med konfiskering, räddning och frisläppning av tusentals fåglar från illegal handel. Vi presenterade nyligen tillsammans med många internationella partners övertygande bevis som stödde ett CITES-förslag att föra upp grå jako och timnehjako (även kallad västlig jako) till Appendix 1, något som varje år kommer rädda tusentals papegojor från de ödeläggande effekterna från handeln.

Förbudet som vann laga kraft från 1 januari 2017 väcker en del frågor. Eftersom internationell handel med dessa fåglar begränsas av CITES, vad betyder detta för dessa fåglar i det fria och som sällskapsfåglar?

Följande intervju med Dr. Rowan Martin klargör reglernas potentiella påverkan.

FRÅGA

Vad gäller härnäst för dessa papegojor? Förmodligen finns det ett behov för ökat lagskydd för att försäkra sig om att förbudet respekteras och kanske införande av ökade utbildningsinsatser i Afrika där fångsten sker?

SVAR

Detta är början på en flera initiativ som behövs för jakos. Appendix 1-listningen i sig självt på en papperslapp kommer inte att ändra någonting. Vad som behövs är kraftfulla åtgärder som inbegriper ökat internationellt samarbete för att säkra att illegala transporter förhindras och kryphål täpps till.

Den huvudsakliga nyttan med listningen är att upprätthållandet i importerande länder blir mycket enklare och lättare. Det kommer inte längre att vara nödvändigt för tullpersonal som ställs inför laster med vilda fåglar att besluta om tillstånden är autentiska, om exportländernas kvoter håller eller att verifiera ursprunget på en sändning med fåglar. Alla vilda jakos kommer att vara illegala och detta faktum kommer att göra väldigt mycket för att begränsa flödet av tusentals fåglar varje år från Central- och Västafrika. Dessa förbättrade tillämpningar i importerande länder kommer att effektivt minska efterfrågan på vilda fåglar och samtidigt reducera ansvarsbördan på länder med jako-populationer att reglera infångandet.

Hand i hand med ökat upprätthållande av besluten måste ansträngningar göras för att utveckla möjligheten till levebröd för de människor som i första ledet fångar papegojor i nyckelområden. WPT har redan hjälpt till med att utveckla projekt så att folk kan försörja sig på annat sätt samt med att öka förståelsen för papegojorna på några platser, och från och med nu kommer dessa projekt inte längre undermineras av efterfrågan på fåglar på den internationella marknaden.

Slutligen finns det ett behov av att uppmuntra uppfödare i stater utan vilda jako-populationer att sluta sitt beroende av billiga vildfångade fåglar som häckningspar, samt öka medvetandet hos möjliga papegojägare om de problem som jakohandeln har för bevarandet.

FRÅGA

Och det blev en anmärkningsvärd reaktion hos jakouppfödare i Sydafrika, eller hur?

SVAR

Sydafrika har under senare tid framstått som en av de ledande exportörerna av jakos som uppfötts i fångenskap. De har under senare år exporterat tiotusentals fåglar och det är en mycket lukrativ industri. Erbjudandet från "Parrot Breeders Association of South Africa" att faktiskt sätta en skatt på exporten av fångenskapsuppfödda jako, vilken direkt skulle användas för bevarandeåtgärder i de länder där illegal fångst sker, är ett välkommet och viktigt steg i rätt riktning.

FRÅGA

Detta särskilda beslut av uppfödare kommer gissningsvis bli viktigt, eftersom de legalt kan exportera jakos medan de samtidigt bidrar till bevarande. Skulle det kunna göra någon skillnad?

SVAR

Det är verkligen ett stort framsteg. Det är viktigt att notera att utvecklingen av Sydafrikas uppfödningindustri kommer från investeringar i några stora industrianläggningar för att förse nya marknader som aktivt har utvecklats utomlands. Uppfödare har förlitat sig på billig import av vildfångade jakos för att ha dessa som häckningspar medan de har exporterat de mer värdefulla ungarna som fötts upp i fångenskap.

Som ett resultat av detta har många tusentals vilda jakos importerats från Centralafrika under de senaste åren. Med Appendix 1-listningen kombinerat med detta löfte att stödja bevarande i länder som hyser vilda jako-populationer så skulle uppfödarna i stället för att vara en del av problemet kunna bli en del av lösningen. Det är emellertid viktigt med en industri i denna skala att adekvata skydd förverkligas och det är viktigt att var och en som avser att köpa en jako gör klart för sig att fågeln kommer från en seriös uppfödare som inte använder vilda jakos som häckpar.

FRÅGA

Detta steg till Appendix I är alltså bra för jakos; det finns fortfarande mycket arbete kvar att göra för att vända på minskningen i det vilda, men detta är ett mycket positivt steg.

SVAR

Ja, det är mycket positivt och vi är optimistiska inför framtiden, även om det är en hel del arbete kvar att göra. Det är ledsamt att det har gått så långt att populationerna i många delar av Afrika dramatiskt har kollapsat innan dessa åtgärder kom i kraft. I delar av jakons utbredningsområden har det blivit en substantiell habitatförlust och det har bidragit till deras minskning, men det finns fortfarande områden med bra habitat där jakon kan leva och trivas. Jag hoppas att dessa områden kan skyddas på de sätt som är nödvändiga. Vi kommer inom World Parrot Trust att göra allt vi kan för att se till att vilda jakopopulationer kan flyga fritt utan hot om fångst.

EXTRA ONLINE --- LYSSNA TILL HELA INTERVJUN

Gå online för att lyssna på hela intervjun mellan WPTs Rowan Martin och Charlie Moores vid *Talking Naturally* på vår hemsida i sektionen **Learn > Podcasts**

ANVISNINGAR FÖR JAKO-ÄGARE

- Den nya CITES-listningen innebär att alla anläggningar (över hela jorden) som föder upp jako (vilket innefattar grå jako, *Psittacus erithacus*, och timnehjako, *Psittacus timneh* - även kallad västlig jako) för export måste registrera sig hos CITES.
- Upplistningen påverkar tekniskt sett bara fåglar som säljs internationellt, och inte fåglar som säljs inom landet de avlats fram i. Olika länder kan dock ha sina egna regler som kan triggas av listningen.
- För de flesta jakoägare i USA kommer ändringen vara obetydlig. I några stater, tex Maine och Arkansas, kan det bli tal om registrering.
- För jakoägare i EU finns det krav på märkning av fåglar och för förflyttning inom Europa. Det kan också finnas krav på registrering - kontrollera detta med din nationella CITES-myndighet.
- Kommersiella uppfödare av jakoarterna som vill exportera över internationella gränser behöver kontrollera med respektive lands CITES-myndighet för specifika detaljer om landet.

Olika lagar i olika länder kan göra det hela förvirrande: CITES och US Endangered Species List är två listor som tjänar två olika syften - en Appendix I-listning motsvarar inte att samma art listas som utrotningshotad eller hotad under Endangered Species Act.

Läs mer online på: <http://tinyurl.com/zfeqzfd>

Internationella CITES-myndigheter och deras kontaktinformation finns på: cites.org

---

2015-16 ÅRS GENOMSLAGSRAPPORT - EN FRAMGÅNGSBILD

ÅTERSTÄLLA SKOGAR PÅ BONAIRE

Den gulskuldrade amasonen (*Amazona barbadensis*) är listad som sårbar i det vilda på grund av habitatförlust, jakt av människor och boplundring.

WPTs partnerorganisation Echo har odlat tusentals inhemska plantor i sitt plantskola och har planterat ut flera hektar skog för att återställa nödvändiga habitat som den gulskuldrade amasonen och andra inhemska arter behöver för föda och häckning. Dessa planterade områden skyddas med hjälp av staket från förvildade betesdjur såsom getter och åsnor, och vattnas för hand för att säkerställa växtsäsongen.

400 TRÄD HAR PLANTERATS

13.5 HEKTAR SKOG SKYDDAS

500 FRÖN HAR SAMLATS IN FÖR ATT UNDERSÖKA OCH FÖRFINA NYA BEVATTNINGSSYSTEM FÖR ATT SÄKERSTÄLLA FRAMGÅNGSRIKA RESULTAT

Läs hela genomslagsrapporten online på: parrots.org/report16

HUSDJURSSIDORNA

HÖJDDOMINANS BLAND PAPEGOJOR - FAKTA ELLER FIKTION?

AV LISA DESATNIK

En fråga som ofta ställs av papegojägare är - bör papegojor tillåtas vara på axlarna?

Tja, låt oss först fråga - finns det verkligen någon höjddominans bland papegojor? Steve Martin, känd tränare och ordförande för Orlandobaserade Natural Encounters Inc., skrev följande:

"För att säga som det är, höjddominans existerar inte bland papegojor. Det är troligen en projektion av någons personliga övertygelse som för vissa verkar stämma när det gäller papegojor.

Det är lätt att en del papegojägare missuppfattar aggression för en papegojas önskan att dominera. Aggression med syfte att etablera dominans är vanligt bland många däggdjursarter, inklusive människor, men det förekommer inte bland papegojor. Papegojor har ingen naturlig benägenhet att forma dominansbaserade hierarkier med andra papegojor i det vilda, eller med människor i fångenskap.

Papegojor kan förmås visa aggression av många olika orsaker när de är högre än mänsklig ögonhöjd. En önskan att dominera ska dock inte räknas som en av dem."

(Läs hela artikeln online på: <http://tinyurl.com/height-dominance>)

När man pratar med dem som har koll - ornitologer, fältbiologer och beteendevetare som studerat vilda fåglar - så finns inget som skulle kallas alfa-papegoja. Aggression bland vilda papegojor är kortlivad, och en papegoja som förlorar en sammanstötning kan mycket väl vinna nästa.

En frustrerad fågelägare kan kanske ifrågasätta det. "Jo, såklart min fågel blir dominant när han sitter högt uppe. Han biter mig varje gång jag försöker ta ner honom från någonstans högt," , kanske den personen skulle säga.

Mitt svar till det? Låt oss göra lite betendeanalys och titta på ett scenario som fågelägare ofta använder som ett exempel på att deras husdjur är 'dominant':

Butch - en ara - sitter ovanpå sin bur och leker med en leksak när hans ägare, Suzy, behöver få tillbaka honom i buren. Hon sträcker sig efter honom och när han kliver upp så biter han henne 'utan någon förvarning' (som det så ofta beskrivs).

Låt oss titta på några möjliga saker som skulle kunna spela in här:

- Fåglar är mer bekväma med att kliva upp. Men eftersom Butch sitter så högt, om inte Suzy ställer sig på en stol så är det troligt att han behöver kliva ner på henne och kanske också kommer åt buren med sin långa stjärt. Inte så kul för Butch.
- Butch var mycket nöjd med att sitta och leka med sina leksaker. Hans tidigare erfarenheter av att kliva upp på Suzy medan han lekar med sina leksaker säger att konsekvensen av att kliva upp är att han oftast går in i buren. Och att vara inne i buren är helt enkelt inte lika roligt som att sitta ovanpå den. (I vilket fall så tas han bort från något han tyckte var roligt.)
- Innan Butch faktiskt bet Suzy, försökte han visa henne att han inte ville kliva upp genom att pinna ögonen (när pupillerna snabbt ändrar storlek) eller genom annat kroppsspråk, som hon ignorerade eller inte la någon betydelse i. Att bita henne var därför det enda beteende han kunde göra för att få henne att förstå att han faktiskt inte ville kliva upp just då.

Så, är det verkligen ett fall av höjddominans eller beter sig fågeln helt enkelt så för att försöka undkomma något den uppfattar som negativt?

TILLBAKA TILL DEN URSPRUNGLIGA FRÅGAN; ÄR DET OK ATT LÅTA FÅGELN SITTA PÅ ENS AXEL?

Tja, det finns flera faktorer att beakta när man fattar det beslutet. Ingen av dem har något med höjddominans att göra.

Hur är ditt förhållande till fågeln? Kliver fågeln konsekvent upp på din hand?

Ett problem med att ha fågeln på axeln är att du inte kan se dess kroppsspråk. Du kan därför inte låta din fågel kommunicera ett rädslo- eller aggressionssvar fullt ut, och därför kanske du sätter dit er båda för ett eventuellt bett.

Något annat att beakta är att även om det är en rolig kamratskap att ha fåglar på axeln så är det hälsosamt att erbjuda en mångfald av berikande aktiviteter för ditt djur som uppmuntrar oberoende lek, fodersök, och mer. Att uppmuntra fågeln att sitta still på ett och samma ställe under långa perioder begränsar tiden den skulle kunna lära sig och leka på olika sätt.

Jag vill också nämna att om det är ett av dina mål att ha din fågel på axeln, så är ett bra första mål att träna in ett konsekvent kliv upp-beteende.

OM FÖRFATTAREN

Lisa Desatnik, CPDT-KA, CPBC, är en certifierad papegojbeteendekonsult genom International Association of Animal Behavior Consultants (IAABC). Hon tränar husdjur i Cincinnati, Ohio (mestadels hundar men hon erbjuder även papegojbeteendekonsultering). Hon har studerat positiv beteendehantering och applicerad beteendeanalys (ABA) ända sedan hon först träffade sin första mentor, Dr Susan Friedman, Ph.D., professor emeritus, psykologiavdelningen vid Utah State University. Lisa är också medlem i Association of Professional Dog Trainers and the Pet Professional Guild.

Hitta Lisas beteendeblog online på: SoMuchPETential.com.

HISTORIER FRÅN FÄLTET: NICARAGUA

I vår senaste utgåva (PsittaScene hösten 2016) skrev Drs Tim Wright, Christine Dahlin och deras forskningsgrupp om sina erfarenheter i Centralamerika när de letade efter den snabbt försvinnande gulnackade amazonen.

Det här är ännu en av deras historier.

Inlägg 7/10/16
Av Grace Smith-Vidaurre

Vi lämnade Ometepes rikliga gulnackade amazonpopulationer för att dokumentera deras norra Stillahavs-motsvarigheter. Bevarade skogar i norra Nicaragua tenderar ligga inom landets långa vulkanlinje. När vi begav oss mot Momotombo-vulkanen fick vi reda på att större delen av reservatet vaktas av Momotombo Power. Bergvärmeföretaget har kryptiska kontor i Managua och vaktar gränsen väl. Även om det inte är dess högsta prioritet så bevarar företaget därmed skogen och ungefär 40 gulnackade amazoner inom den.

Martín Lezama och jag körde upp till energibolagets utpost. Vi var redo att förhandla med fler byråkrater, men hade inte räknat med Momotombo självt. Vulkanen reste sig brant ovan oss perfekt konformad och spydde ur sig massiva rökringar. Tre skalv hade skakat området morgonen före, och allt inträde till området var förbjudet. Vi övervägde att stanna kvar och diskutera denna orättvisa med chefen där, och jag funderade ut en strategi för att helt undkomma förbudet mot att komma in.

Då påpekade Martín klokt nog att Momotombo är känt för sina stromboliska utbrott.

Stromboliska vulkaner spottar ur sig glödheta stenar i projektilkurs som slutar i bomblika explosioner. Bara att köra runt kanterna på en sådan vulkan innebär stora risker. Mina drömmar om att hoppa över taggtrådsstängsel för att få tag på långa inspelningar fulla av kontaktläten byttes snabbt ut mot bilder av att förklara en eller annans gruppmedlems glödheta frånfälle för upprörda släktingar.

Nicaraguagruppen förflyttade sig norrut. Vi upplevde populationer av gulnackade amazoner som inte var lika lyckligt lottade som de som var under Momotombo Powers beskydd. Martín hade räknat fåglar på diverse platser år 2004. Då han arbetat med denna papegojart sedan 1999 bekräftade han att populationer längs med Nicaraguas stillahavskust har minskat markant.

Nicaraguas CITES-avdelning och Ministry of the Environment blev oroade av den legala papegojhandelns inverkan på vilda populationer. I undersökningen 2004 fann Martín att, förutom Ometepe:

"i Stillahavsområdet var minskningen (av gulnackade amazonpopulationer) markant... till exempel, här i León, eller nära Managua, så talar vi om en minskning på mer än 50%."

Gulnackade amazonpopulationer är traditionellt större på atlantsidan av landet, men populationer landet över har minskat på liknande sätt. Vi träffade på papegojor på högre höjd än förväntat i norra Nicaragua. Vi vet inte om dessa populationer traditionellt har funnits på högre höjder, eller om papegojorna har spridits till högre höjder för att undkomma människornas påtryck.

Av alla platser vi besökte hade Cosigüina-reservatet lidit mest människoanledd skada sedan Martíns senaste besök. Cosigüina-halvön hade en gång vidsträckta mangroveskogor och flodmynningar, som är förstklassiga habitat för gulnackade amazoner. Dessa har jämnats med marken för att göra plats för räkfarmar. En liten grupp amazoner använder de små stycken mangrove som finns kvar.

För Martín är bevarandet av gulnackade amazoner i grund och botten sammanflätat med regeringsingripanden. En återhämtningsplan för papegojor är värdelös med äventyrade habitat och de nuvarande tjuvjaktsnivåerna, och båda uppstår på grund av ekonomisk påfrestning och brist av miljöutbildning. Lokala samhällen överlever ekonomiska påfrestningar genom att utvinna skogarna på ved, kött, jordbruk eller djur som säljs med vinst. Martín tror att MARENA (Ministry of the Environment and Natural Resources) skulle kunna dedikera fler resurser till bevarandet av inhemska skogar, och skulle kunna motverka tjuvjakt genom att aktivt upprätthålla nuvarande miljölagar, samtidigt som de finansierar miljöutbildningsprogram längs med Stillahavskusten. Turism har hjälpt flera lokala samhällen och ersatt tjuvjakt och skogsskövling som inkomstkälla. Det är ingen tillfällighet att Ometepe, en av de mest populära turistställena i Nicaragua, har bland de högsta anställningstalen och den största mängden papegojor vi upplevde längs med Stillahavskusten.

Efter att ha spelat in fåglar i Cosigüina planerade vi de två sista inspelningstillfällena längre söderut för att fylla den geografiska luckan. Dom och jag yrkade starkt för de ofördärvade och tidigare förbjudna sluttningarna vid Momotombo. Tim valde klokt nog istället Argelia, en stor hacienda på sluttningarna vid den mindre aktiva vulkanen Casitas. Eller i Don Martíns lika förståndiga ord: "Momotombo bomba - no!"

BILDTEXT

Nicaragua-gruppen tar en paus från vulkanundvikandet: (från vänster till höger) Martín Lezama, Dominique Hellmich, Tim Wright och Grace Smith-Vidaurre.

PSITTANYHETER

ÄNDRINGAR I IUCN RED LIST; FLERA PAPEGOJARTER BERÖRDA

The International Union for Conservation of Nature (IUCN) förser statliga, privata och icke-statliga grupper med kunskap i syfte att främja ekonomisk utveckling och miljöbevarande. IUCN Red List, "Röda listan", ger information om taxonomi, bevarandestatus och utbredning av arter

som står inför hög risk av global utrotning. Listan uppdateras en gång om året för att återspegla gällande forskning, och i denna omgång har grå jako och timnejako - även kallad västlig jako - (Psittacus erithacus och Psittacus timneh) blivit upplistade till utrotningshotade, chatamparakiten (Cyanoramphus forbesi) är nu utrotningshotad, den brunryggade dvärgparakiten (Touit melanonotus) har blivit nedlistad till sårbar, och den rödbröstade lorikiten har åkt upp till sårbar.

Läs mer på: tinyurl.com/h59elmv

NATTPAPEGOJOR SVETTAS ÖVER KLIMATVARNING

Vi vet inte mycket om den nyligen återupptäckta nattpapegojan (Pezoporus occidentalis), men en sak är rätt säker: Australiens klimatförändring från varmt till varmare kommer säkerligen påverka deras population. Historiskt sett har okontrollerbara bränder, introducerade rovdjur och klimatförändringar antagits vara de största bovorna i dramat, men med så få fåglar att studera har det varit svårt att dra några konkreta slutsatser. Nya data har visat att begränsad tillgång till vattenresurser och en brist på svalare boplatser, båda tillskrivna klimatförändringar, har spelat roll i nattpapegojans kraftiga minskning.

Läs mer på: tinyurl.com/zj7p3lq

2016 ÅRS STORA KAKADUERÄKNING

2016 års Great Cocky Count - stora kakadueräkningen - är en samhällsbaserad kartläggning av kortnäbbad sotkakadua (Calyptorhynchus latirostris) samt en av underarterna till röststjärtad sotkakadua (Calyptorhynchus banksii naso) i sydvästra regionen av Western Australia. Resultaten sammansätts av BirdLife Australia och Department of Parks and Wildlife, Animal Science Program. I år granskade över 700 volontärer totalt 398 platser, och datan visar att generellt har antalet kortnäbbade sotkakaduer minskat år efter år (2010-2016), medan den röststjärtade sotkakaduanas antal har ökat. 2016 års sammanräkning registrerade ungefär 28% av alla svarta kakaduer i sydvästra Western Australia.

Läs mer: tinyurl.com/zu8mw9x

9:E ÅRLIGA PAPEGOJÄLSKARKRYSSNINGEN - ANNUAL PARROT LOVER'S CRUISE

10:e-20:e november, 2017: Panamakanalen

Upplev några av de blåaste vatten och bästa sightseeing i världen! Utbilda dig med papegojseminarier ombord och få en chans att se vilda papegojor under exklusiva utflykter. En spektakulär kryssning för alla papegojentusiaster! Denna 10-dagarskryssning bjuder på 6 anläggningshamnar, inklusive: Princess Cays (Bahamas), Cartagena (Colombia), Panamakanalen och Colon (Panama), Puerto Limon (Costa Rica), och Georgetown (Caymanöarna).

Boka din plats idag!

carolstraveltime@gmail.com

1-510-200-5665 (USA)

HÄNDELSER

THINK PARROTS 2017

World Parrot Trust kommer finnas på Think Parrots-mässan i år igen den 11:e juni på Kempton Park Racecourse, Staines Road East, Sunbury on Thames, Middlesex TW16 5AQ, Storbritannien. Det är ett bra tillfälle att träffa människor och experter i många aspekter av papegojskötsel och bevarande. WPT kommer ha ett stand och presenterar också åtta "mini-workshops" under dagen.

David Woolcock (WPT-styrelseledamot och föreståndare för Paradise Park i Cornwall) tillsammans med Sarah-Jayne Cooke (djurskötare, fågeltränare och show-presentatör i Paradise Park) kommer att hålla i workshops. De riktar sig mot att förbättra förhållandet mellan sällskapspapegojägare, speciellt de som har fåglar som bits eller skriker. Kom och var med på en workshop, träffa oss och få massor av gratis råd om papegojskötsel och berikning, och köp naturliga leksaker, t-shirts, böcker och dvd:er.

Köp biljetter online på: thinkparrots.co.uk/tickets.html

PLANERAT GIVANDE - LÄMNA ETT ARV

Att lämna en testamentarisk gåva till World Parrot Trust kan vara ett av de viktigaste, enklaste och mest givande bidragen du någonsin kommer göra. En testamentarisk gåva är en gåva som försäkrar att WPT kan fortsätta sitt viktiga arbete för att skydda papegojor, och de ställen där de lever, nu och i framtiden.

Testamentariska gåvor och andra planerade gåvor spelar en avgörande roll i WPTs fortsatta möjlighet att kunna rädda utrotningshotade arter genom att stödja nyskapande och effektiva bevarandeprogram. Varje testamenterad gåva vi får - stor eller liten - hjälper papegojor överleva.

Låt ditt engagemang till papegojor leva vidare. Gå till vår hemsida på parrots.org/donate eller kontakta någon av våra administrativa grenar direkt.

FÅ TILLGÅNG TILL TIDIGARE UTGÅVOR PÅ: PSITTASCENE.ORG

PAPEGOJOR I DET VILDA: INKAKAKADUA (CACATUA LEADBEATERI)

"I Western Australia har volontärgrupper arrangerat uppsättandet av över 1000 konstgjorda hålor till vilda kakaduepopulationer för att ersätta boplatser som förlorats på grund av habitatröjning, skogsbränder, förvildade bin, konkurrerande arter, etc.

Ersättningsträd kräver 200-300 år av tillväxt för att bli stora nog för att hysa lämpliga bohålor. Denna häckningsstam - utplacerad i Eyre Bird Observatory - var en omedelbar hit bland dessa inkakakaduor."

© Keith Lightbody, fotograf